

บทที่ 5

สรุปผลของการศึกษา และข้อเสนอแนะ

ในบทนี้ จะเป็นการนำเสนอเนื้อหา 2 ส่วนซึ่งประกอบไปด้วย 5.1 การวิเคราะห์ผลการศึกษา 5.2 สรุป และข้อเสนอแนะ

5.1 การวิเคราะห์ผลการศึกษา

จากเนื้อหาของการศึกษาภูมิทัศน์เมืองขุนยวมในบทที่ 4 สามารถวิเคราะห์ เพื่อเสนอแนวทางในการปรับปรุงภูมิทัศน์เมืองขุนยวม ได้เป็น 2 ส่วน ด้วยกัน คือ 5.1.1 การวิเคราะห์เพื่อปรับปรุงภูมิทัศน์เมืองขุนยวมตามแนวคิดทางภูมิทัศน์เมือง และ 5.1.2 การวิเคราะห์การปรับปรุงภูมิทัศน์เมืองตามแนวคิดทางภูมิทัศน์เมืองที่สัมพันธ์กับโครงสร้างการดำเนินงานของเมือง

5.1.1 การวิเคราะห์เพื่อปรับปรุงภูมิทัศน์เมืองขุนยวมตามแนวคิดทางภูมิทัศน์เมือง

โดยภาพรวมของเมืองขุนยวม สามารถอธิบายถึงเอกลักษณ์ทางภูมิทัศน์ของเมืองขุนยวม โดยใช้แนวคิดจินตภาพเมือง ซึ่งประกอบไปด้วยองค์ประกอบทางจินตภาพเมือง คือ มีเส้นทาง ของเมือง คือทางหลวงหมายเลข 108 เป็นแกนหลักที่สำคัญ ขอบ ของเมือง คือ พื้นที่นาที่ต่อเนื่องไปกับแนวแม่น้ำ และแนวเทือกเขา ย่าน ของเมือง ได้แก่ ย่านที่อยู่อาศัยหนาแน่นซึ่งประกอบไปด้วยกลุ่มอาคารไม้เก่าแก่ ชุมทางที่สำคัญของเมือง ได้แก่ วัดโพธาราม วัดคำโน วัดซุ่ม ที่เป็นสถานที่ประกอบกิจกรรมที่สำคัญทางศาสนา กิจกรรมชุมชน สถานีขนส่ง เป็นจุดเชื่อมต่อของการเดินทางในรูปแบบของรถประจำทาง ตลาดกลางคืน สนามกีฬา และสวนสาธารณะ ของเมือง และ จุดหมายตาของเมือง ได้แก่ องค์ประกอบที่เป็นสถานที่สำคัญของเมือง (ดูภาพที่ 4.5)

ตามแนวคิดจินตภาพของเมือง การสร้างเอกลักษณ์ของเมืองให้เกิดจินตภาพให้แก่ผู้พบเห็นสามารถทำได้โดยการปรับปรุง องค์ประกอบทางจินตภาพที่เป็นเอกลักษณ์ของเมืองให้มีความโดดเด่นมากขึ้น อย่างไรก็ตาม การสร้างภูมิทัศน์เมืองโดยนำแนวคิดนี้มาใช้ยังเป็นการปรับปรุงภูมิทัศน์ในระดับกว้าง ซึ่งจำเป็นที่จะต้องปรับปรุงลงในรายละเอียดโดยนำแนวคิดทางด้านภูมิทัศน์ของ กอร์ดอน คูลเลน เป็นแนวคิดในการวิเคราะห์ถึงการรับรู้ทางภูมิทัศน์ ซึ่งแนวคิดของคูลเลน อธิบายถึงการรับรู้โดยการมองของภูมิทัศน์เมืองที่มีลำดับการเปลี่ยนแปลงในแต่ละมุมมองของการเคลื่อนที่

รูปแบบของการเคลื่อนที่ภายในเมือง ผู้วิจัยได้ให้ความสำคัญของการเคลื่อนที่ตามเส้นทางหลัก เนื่องจากเป็นรูปแบบการเคลื่อนที่ ที่ผู้ที่เดินทางสามารถเกิดการรับรู้ทางภูมิทัศน์เมืองขุนยวมได้ชัดเจนที่สุด โดยมีรูปแบบของการเคลื่อนที่ตามเส้นทางหลักจากทางทิศใต้ไปยังทิศเหนือ ภาพรวมของลำดับการรับรู้ทางด้านภูมิทัศน์เมืองขุนยวมตามรูปแบบของการเคลื่อนที่ ประกอบด้วย 3 ช่วงหลัก ๆ คือ ช่วงแรกเป็นช่วงเริ่มต้น เป็นภูมิทัศน์ที่มีลักษณะเปิดเผยสามารถมองเห็นองค์ประกอบทางกายภาพภายนอกถนนที่สำคัญ ได้แก่ พื้นที่ธรรมชาติที่เป็น พื้นที่นา แม่น้ำ และแนวเทือกเขา ต่อมาเป็นช่วงที่ 2 มุมมองจะเริ่มบีบเป็นภูมิทัศน์ที่ถูกปิดกั้นโดยอาคารพักอาศัย ย่านการค้า ที่เก่าแก่ของเมืองที่ต่อเนื่องกันจนถึงช่วงที่สามเป็นช่วงที่มีลักษณะของภูมิทัศน์ที่มีรูปแบบของอาคารที่หลากหลาย เป็นส่วนขยาย และสิ้นสุดเขตของเมือง โดยเฉพาะ ช่วงแรก และช่วงที่สอง เป็นช่วงถนนที่มีการรับรู้ทางภูมิทัศน์ที่เป็นเอกลักษณ์ของเมืองขุนยวม ที่สามารถรับรู้ถึงองค์ประกอบทางจินตภาพที่สำคัญ จากรูปแบบเคลื่อนที่บนเส้นทางหลัก

จากการวิเคราะห์เลือกพื้นที่ต้นแบบในนำเสนอแนวทางในการปรับปรุงภูมิทัศน์ เพื่อทำการศึกษาในรายละเอียดขององค์ประกอบทางภูมิทัศน์ในพื้นที่ต้นแบบ โดยนำแนวคิดการคัดเลือกพื้นที่เฉพาะ จากตัวอย่างของการ

สร้างภูมิทัศน์เมืองนารา โดยพื้นที่ต้นแบบประกอบด้วย พื้นที่ภูมิทัศน์เมืองตามเส้นทางหลักที่รายล้อมด้วยทัศนียภาพทางธรรมชาติ เป็นตัวแทนของภูมิทัศน์เมืองมีลักษณะเป็นพื้นที่ธรรมชาติ และ พื้นที่ภูมิทัศน์เมืองตามเส้นทางหลักที่เป็นย่านการค้าของเมือง เป็นตัวแทนของภูมิทัศน์เมืองที่มีลักษณะเป็นพื้นที่ที่มีความเป็นเมือง

ภาพรวมที่เป็นเอกลักษณ์ของพื้นที่ต้นแบบที่เป็น ภูมิทัศน์เมืองตามเส้นทางหลักที่รายล้อมด้วยทัศนียภาพทางธรรมชาติ คือ พื้นที่ที่ต่อเนื่องกันของ พื้นที่ทำนา แนวแม่น้ำ และแนวเทือกเขา เป็นภูมิทัศน์หลักของพื้นที่ต้นแบบนี้ ซึ่งในการสร้างภูมิทัศน์ของพื้นที่ต้นแบบนี้ ควรรักษาสภาพทัศนียภาพทางธรรมชาติที่สำคัญเหล่านี้ไว้ และทำการปรับปรุงองค์ประกอบย่อยมีแต่ละช่วงย่อยๆ ของการเคลื่อนที่ตามถนนเส้นทางหลัก ให้สอดคล้องกับภูมิทัศน์ที่เป็นเอกลักษณ์ที่สำคัญของช่วงถนนนี้ โดยองค์ประกอบย่อยภายในพื้นที่ต้นแบบนี้ทำให้เกิดลำดับของการรับรู้ทางภูมิทัศน์ที่ทำให้เกิดผลกระทบต่อทัศนียภาพทางธรรมชาติ แบ่งเป็น 4 ช่วงของลำดับทางภูมิทัศน์ ซึ่งควรทำการปรับปรุงตามแนวคิดทางภูมิทัศน์ ดังนี้

ช่วงที่ 1 (พื้นที่ A1 ภาพที่ 4.23) เป็นช่วงที่มีมุมมองภายในช่วงถนน ที่ประกอบไปด้วยพื้นที่ธรรมชาติ ซึ่งเป็นช่วงของถนนที่มีองค์ประกอบทางภูมิทัศน์ภายใน ได้แก่ พื้นที่ป่าไม้ สวนสาธารณะ มีความสอดคล้องกับทัศนียภาพทางธรรมชาติภายนอก เป็นองค์ประกอบทางภูมิทัศน์ที่อยู่ภายในเส้นทางหลักของเส้นทางหลักช่วงนี้ที่สามารถปรับปรุงภูมิทัศน์ได้

ช่วงที่ 2 (พื้นที่ A2 ภาพที่ 4.23) ช่วงถนนที่เริ่มมีกลุ่มอาคารริมฝั่งถนนที่ไม่หนาแน่นมากนักซึ่งสามารถมองเห็นภูมิทัศน์ที่เป็นทัศนียภาพทางธรรมชาติภายนอกได้ โดยพื้นที่ของช่วงถนนช่วงนี้มีแนวโน้มว่าจะเป็นพื้นที่ที่เป็นสวนขยายของเมือง เป็นที่ตั้งของอาคารที่จะเกิดขึ้นใหม่ ในอนาคต ซึ่งควรศึกษาหาแนวทางในการควบคุมการขยายตัวของเมืองในลักษณะของการควบคุมการสร้างอาคาร กำหนดการใช้ที่ดินที่จะมีผลกระทบต่อทัศนียภาพทางธรรมชาติภายนอกที่เป็นเอกลักษณ์ของพื้นที่ต้นแบบ

ช่วงที่ 3 (พื้นที่ A3 ภาพที่ 4.23) ช่วงที่มีกลุ่มที่อยู่อาศัยหนาแน่น เมื่อเคลื่อนที่ไปตามเส้นทางหลัก ไม่สามารถมองเห็นทัศนียภาพทางธรรมชาติภายนอกได้ชัดเจน การจะปรับปรุงภูมิทัศน์ที่เป็นพื้นที่ภายในเส้นทางช่วงนี้ให้สอดคล้อง โดยการเปิดมุมมองนั้น เป็นสิ่งที่เป็นไปได้ยาก ดังนั้นในการปรับปรุงภูมิทัศน์นั้นควรมุ่งเน้นการปรับปรุงในระดับองค์ประกอบทางกายภาพที่อยู่ภายในถนนที่เป็นย่านชุมชน โดยการปรับปรุงภูมิทัศน์ในระดับย่านให้มีรูปแบบของอาคาร องค์ประกอบย่อยต่างๆ ให้มีรูปแบบที่สอดคล้องกลมกลืนไปกับสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติภายนอก

ช่วงที่ 4 (พื้นที่ A4 ภาพที่ 4.23) ช่วงที่เปลี่ยนแปลงจากพื้นที่รายล้อมด้วยทัศนียภาพทางธรรมชาติ ก่อนที่จะเข้าสู่พื้นที่ที่มีความเป็นเมือง ภายในพื้นที่ช่วงถนนนี้ มีองค์ประกอบทางกายภาพภายในได้แก่ หนองน้ำวัดโพธารามที่เกิดจากเส้นทางน้ำทางธรรมชาติ (ภาพที่ 4.3) ที่มีลักษณะเป็นพื้นที่ทางธรรมชาติ ที่มีความเชื่อมโยงไปสู่พื้นที่ภายนอกที่เป็นทัศนียภาพทางธรรมชาติ ซึ่งสามารถทำการปรับปรุงภูมิทัศน์ที่เป็นองค์ประกอบทางกายภาพภายในพื้นที่ช่วงถนนนี้ให้สอดคล้องเอกลักษณ์ทางภูมิทัศน์ที่เป็นทัศนียภาพทางธรรมชาติภายนอก ของพื้นที่ต้นแบบนี้ได้

ต่อเนื่องจากพื้นที่ต้นแบบที่เป็นภูมิทัศน์เมืองขุนยวมบนเส้นทางหลักที่รายล้อมด้วยทัศนียภาพทางธรรมชาติแล้ว ลำดับต่อไป เป็นภูมิทัศน์ที่เป็นพื้นที่ต้นแบบที่ต่อเนื่องจากพื้นที่ต้นแบบที่ได้อธิบายมาคือ ภูมิทัศน์เมืองขุนยวมบนเส้นทางหลักที่มีลักษณะเป็นชุมชนเมืองย่านการค้า เนื่องจากเป็นพื้นที่ของช่วงถนนที่ประกอบไปด้วยองค์ประกอบทางกายภาพที่เป็นอาคาร เรียงตัวอยู่สองฟากถนนอย่างหนาแน่น ทำให้มุมมองที่เกิดขึ้นจากการเคลื่อนที่ผ่านช่วงถนนนี้ เป็นมุมมองที่เกิดขึ้นภายในซึ่งไม่สามารถรับรู้ทัศนียภาพจากภายนอกได้เลย ดังนั้นภาพรวมของภูมิทัศน์ที่เป็นเอกลักษณ์ของพื้นที่ต้นแบบนี้ คือ ความเป็นย่านของอาคารไม้เก่าที่หนาแน่น ซึ่งเป็นอาคารเก่าแก่ที่เกิดขึ้นในช่วงเริ่มต้นของการ

ก่อสร้างทางหลวงหมายเลข 108 ประมาณ ปี พ.ศ. 2500 ดังนั้น การปรับปรุงภูมิทัศน์ในพื้นที่ต้นแบบนี้ควรให้ความสำคัญต่อองค์ประกอบทางกายภาพที่เป็นกลุ่มอาคารเก่าแก่ที่หนาแน่นของพื้นที่ซึ่งเป็ย่านการค้าที่เป็นเอกลักษณ์ของเมือง โดยในพื้นที่ต้นแบบนี้ มีลำดับของการรับรู้ทางภูมิทัศน์แบ่ง 2 ช่วง ดังนี้

ช่วงที่ 1 (พื้นที่ B1 ภาพที่ 4.23) ช่วงที่มีองค์ประกอบทางกายภาพ ริมฝั่งถนนส่วนใหญ่ เป็นกลุ่มที่ใช้ประโยชน์เพื่อพักอาศัย และทำการค้าขาย การเรียงตัวของอาคารค่อนข้างจะมีระยะห่างที่เป็นพื้นที่โล่ง ภายในพื้นที่มีอาคารพักอาศัยที่เป็นอาคารไม้จำนวนมาก ซึ่งอาคารที่สร้างภายในช่วงถนนนี้ เป็นอาคารสร้างอยู่ในพื้นที่ที่มีบริเวณโดยอาคารแต่หลังมีการปลูกต้นไม้เพื่อความร่มรื่นในพื้นที่ ทำให้เกิดความรู้สึกของการมองอาคารที่ไม่หนาแน่นมากนัก และมีสถานที่สำคัญในช่วงถนนนี้ ได้แก่ ศาลเจ้าอำเภอยุยม แนวนิมผลกระทบที่จะเกิดขึ้นกับถนนช่วงนี้ คือ การขยายตัวของพื้นที่เมือง โดยการสร้างอาคารสมัยที่เกิดขึ้นภายในถนนนี้จะทำให้องค์ประกอบย่อยที่ตามมามีลักษณะที่แตกต่างไปจากความเป็นองค์ประกอบดั้งเดิมที่มีลักษณะเป็นพื้นถิ่น ดังนั้น การปรับปรุงภูมิทัศน์ในพื้นที่ถนนช่วงนี้ ควรปรับปรุงภูมิทัศน์ที่จะทำให้ความสำคัญของการรับรู้มุ่งเน้นไปยังอาคารที่เก่าแก่ที่รวมตัวกันจนกลายเป็นย่านพักอาศัยในถนนช่วงนี้ หาแนวทางป้องกันผลกระทบที่จะเกิดขึ้นที่จะส่งผลต่อภูมิทัศน์ที่เป็นกลุ่มของอาคารไม้พื้นถิ่นเก่าแก่ที่มีคุณค่า ที่เป็นเอกลักษณ์ของช่วงถนนนี้

ช่วงที่ 2 (พื้นที่ B2 ภาพที่ 4.23) ช่วงถนนเป็นเอกลักษณ์ที่สำคัญทางภูมิทัศน์ของเมืองขุนยวม ในลักษณะของย่านการค้า การใช้ที่ดินของพื้นที่มีความหนาแน่นมาก อาคารเรียงตัวกันอย่างใกล้ชิดกันมาก ทำให้การรับรู้ทางภูมิทัศน์ในช่วงนี้ทำให้เกิดความรู้สึกที่ปิดกั้น องค์ประกอบทางกายภาพที่เป็นเอกลักษณ์สำคัญที่สุดของช่วงถนนนี้ คือ กลุ่มอาคารไม้เก่าแก่ที่เรียงตัวติดกันไปตามสองข้างทางของถนน ซึ่งบางส่วนของถนน จะมีอาคารสมัยใหม่แทรกเข้ามาภายในพื้นที่บ้าง ซึ่งหากไม่มีการควบคุมอาคารที่เกิดขึ้นใหม่ จะทำให้เกิดผลกระทบต่อภูมิทัศน์ที่เป็นย่านอาคารการค้าที่เก่าแก่ของเมืองได้ ดังนั้น แนวทางในการปรับปรุงพื้นที่ช่วงถนนนี้ ควรให้ความสำคัญองค์ประกอบทางกายภาพที่เป็นกลุ่มของอาคารไม้เก่าแก่ที่เกาะกลุ่มกันหนาแน่นริมฝั่งถนน

อย่างไรก็ตามเนื้อหาในส่วนนี้เป็นการวิเคราะห์เพื่อทำการปรับปรุงภูมิทัศน์เมือง โดยนำแนวความคิดทางภูมิทัศน์เมืองมาใช้ ซึ่งในความเป็นจริงแล้ว การปรับปรุงภูมิทัศน์เมืองนั้นควรเป็นการดำเนินการที่สอดคล้องกับ แนวทางนโยบาย การดำเนินงานของเมือง เพื่อให้ได้ผลของการปรับปรุงภูมิทัศน์เมืองอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งในลำดับต่อไปจะเป็นการวิเคราะห์การปรับปรุงภูมิทัศน์เมืองที่สัมพันธ์กับโครงสร้างการดำเนินงานของเมือง

5.1.2 การวิเคราะห์การปรับปรุงภูมิทัศน์เมืองตามแนวคิดทางภูมิทัศน์เมืองที่สัมพันธ์กับโครงสร้างการดำเนินงานของเมือง

การวิเคราะห์การปรับปรุงภูมิทัศน์เมืองตามแนวคิดทางด้านภูมิทัศน์เมือง ดังที่ได้อธิบายมาเป็นการนำเสนอการปรับปรุงภูมิทัศน์ตามแนวคิดทางภูมิทัศน์เมือง สิ่งที่สำคัญในการสร้างแนวทางการปรับปรุงภูมิทัศน์เมืองให้สามารถนำไปปฏิบัติได้จริงนั้น ควรนำแนวคิดทางด้านภูมิทัศน์เมืองนำมาประยุกต์ใช้โดยมีความสัมพันธ์กับการดำเนินการของเมือง ดังนั้นเนื้อหาส่วนนี้เป็นการวิเคราะห์ถึงการดำเนินงานของเมืองที่จะนำไปใช้ในการปรับปรุงภูมิทัศน์เมืองขุนยวม

จากการศึกษาองค์ประกอบทางกายภาพภายในพื้นที่เมืองขุนยวม พบว่าองค์ประกอบทางกายภาพของเมืองนั้น ตั้งอยู่บนพื้นที่ 2 ประเภท ได้แก่ พื้นที่สาธารณะ เช่น พื้นที่ที่เป็นที่ตั้งของหน่วยงานราชการ พื้นที่ป่าไม้ พื้นที่สาธารณะของชุมชน และพื้นที่เอกชน เช่น พื้นที่ที่เป็นบ้านพักอาศัย สถานประกอบการส่วนบุคคล เป็นต้น

การดำเนินการของเมืองที่เกี่ยวกับพื้นที่สาธารณะ ในการพัฒนาพื้นที่สาธารณะ ดำเนินการโดยการเสนอโครงการพัฒนา เพื่อของบประมาณในการพัฒนา ซึ่งทำได้โดยการเขียนโครงการพัฒนา จากหน่วยงานราชการภายใน

พื้นที่ และชุมชนในพื้นที่ นำเสนอเข้าที่ประชุมเพื่อพิจารณาของงบประมาณ เพื่อทำการปรับปรุงพัฒนาพื้นที่สาธารณะ อย่างไรก็ตาม ปัญหาที่เกิดขึ้นกับโครงการพัฒนาพื้นที่สาธารณะ คือ การพัฒนาที่มีผลกระทบต่อพื้นที่สาธารณะที่เป็นพื้นที่ประกอบกิจกรรมของชุมชน ทำให้เกิดความขัดแย้งในชุมชน เนื่องจากขาดการประชาสัมพันธ์ ทำความเข้าใจกับประชาชนไม่ทั่วถึง

เกี่ยวกับพื้นที่เอกชน มีมาตรการที่ควบคุมการใช้พื้นที่ มีกฎหมายควบคุมอาคาร โดยมีเทศบาลตำบลขุนยวมเป็นหน่วยงานที่ดำเนินการควบคุมอาคารที่จะเกิดขึ้นภายในพื้นที่ โดยใช้กฎหมายควบคุมอาคาร ได้แก่ กฎกระทรวงฉบับที่ 55 เป็นกฎหมายหลักที่กำหนดลักษณะอาคารประเภทต่างๆ พื้นที่ว่างภายนอกอาคาร ระยะถอยร่นของอาคาร เป็นต้น ซึ่งกฎหมายนี้เป็นกฎหมายที่นำไปใช้กับพื้นที่เทศบาลส่วนใหญ่ในประเทศไทย เป็นกฎหมายที่ใช้ในระดับกว้าง ซึ่งไม่ได้เป็นกฎหมายที่กำหนดเฉพาะที่ อย่างไรก็ตามกฎหมายควบคุมอาคารที่เทศบาลตำบลขุนยวมนำมาใช้นี้ ยังไม่เพียงพอกับการดำเนินการรักษาความเป็นเอกลักษณ์ทางภูมิทัศน์ของเมืองขุนยวม ถึงแม้ว่าปัจจุบันทางเทศบาลกำลังดำเนินการศึกษาเพื่อจัดทำผังพื้นที่เฉพาะของเทศบาลตำบลขุนยวม เพื่อกำหนดการใช้ที่ดินภายในเขตเทศบาล แต่ก็ยังเป็นเพียงกฎหมายที่นำมาใช้กับพื้นที่ ดังนั้นในการปรับปรุงภูมิทัศน์จำเป็นต้องมีมาตรการอื่นๆ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาที่ไม่ส่งผลกระทบต่อเอกลักษณ์ทางภูมิทัศน์ของเมืองขุนยวม ตัวอย่างเช่น มาตรการการกำหนดรูปแบบของอาคารที่สอดคล้องกับภูมิทัศน์ของเมืองขุนยวม มาตรการกำหนดมาตรฐานขององค์ประกอบย่อยต่างๆ ในเมือง เช่น ป้ายต่างๆ ส่วนประกอบอื่นๆ ของอาคาร เป็นต้น

การปรับปรุงภูมิทัศน์ตามแนวคิดจินตภาพเมือง โดยการดำเนินของเมืองปัจจุบัน พิจารณาแต่ละองค์ประกอบทางจินตภาพของเมือง ประกอบด้วย 1) เส้นทาง 2) ขอบ 3) ย่าน 4) ชุมทาง และ 5) จุดหมายตา ดังนี้

1) เส้นทาง ภายในเมืองขุนยวม มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง การพัฒนาเส้นทางของเมืองนั้นถูกพัฒนาจากการกำหนดโครงการพัฒนาของเมือง ซึ่งอยู่ในโครงการพัฒนาตามแผนพัฒนาทางด้านสาธารณูปโภค แต่การพัฒนาเส้นทางของเมืองนั้นมุ่งเน้นพัฒนาทางด้านการปรับปรุงเส้นทางทางด้านความแข็งแรง ขนาดความกว้างของเส้นทางเป็นหลัก ในทางภูมิทัศน์เส้นทางภายในเมืองเป็นตัวกำหนดการเคลื่อนที่ภายในเมืองซึ่งจะนำไปสู่การรับรู้ทางภูมิทัศน์ที่เป็นเอกลักษณ์ของเมือง ซึ่งการพัฒนาในการกำหนดรูปแบบการเดินทางตามเส้นทางที่สัมพันธ์กับองค์ประกอบทางภูมิทัศน์เมืองเป็นสิ่งที่เมืองขุนยวมไม่ได้มีการดำเนินการ

2) ขอบ เป็นองค์ประกอบที่เป็นเอกลักษณ์ที่โดดเด่นของเมืองขุนยวม ซึ่งประกอบด้วยพื้นที่ที่ทำนาเป็นพื้นที่ที่ถูกครอบครองโดยเอกชนที่ปล่อยให้ชาวนาเช่าพื้นที่นาเพื่อประกอบอาชีพ แนวแม่น้ำ เป็นพื้นที่สาธารณะของเมือง และแนวเทือกเขา เป็นพื้นที่ป่าไม้ การดำเนินการของเมืองได้มีการรักษาพื้นที่เหล่านี้ไว้ ด้วยการเสนอโครงการพัฒนาที่สัมพันธ์กับขอบของเมืองได้แก่ โครงการขุดลอกแม่น้ำยมเพื่อประโยชน์ทางด้านเกษตรกรรม ซึ่งเชื่อมโยงกับพื้นที่ทำนาของเมือง อย่างไรก็ตามเมืองไม่ได้กำหนดมาตรการควบคุมการใช้ที่ดินประเภทเกษตรกรรมโดยเฉพาะพื้นที่ทำนา ซึ่งสามารถกำหนดการใช้ที่ดินที่เป็นพื้นที่ทำนาไม่ให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปเป็นการใช้ที่ดินประเภทอื่นซึ่งจะส่งผลกระทบต่อจินตภาพที่เป็นเอกลักษณ์ของเมืองได้ โดยการทำผังเมืองที่ทางเทศบาลตำบลขุนยวมกำลังดำเนินการอยู่ในขณะนี้

3) ย่าน ที่เป็นเอกลักษณ์ของเมืองขุนยวม ได้แก่ ย่านการค้าใจกลางเมืองที่เกิดจากอาคารที่ไม่เก่าแก่ ที่เรียงตัวกันอย่างหนาแน่นจนกลายเป็นย่านการค้าขายที่สำคัญของเมือง คุณค่าของอาคารไม่เก่าแก่เหล่านี้ ทำให้เทศบาลตำบลขุนยวมเห็นความสำคัญโดยการจัดตั้งโครงการประกวดการอนุรักษ์บ้านเก่า ซึ่งในการรักษาความเป็นย่านการค้าที่มีอาคารเก่าแก่ ควรมีการจัดการเกี่ยวกับองค์ประกอบย่อยต่างๆ ที่จะทำให้เกิดผลกระทบทางด้านภูมิทัศน์แก่กลุ่มอาคารเก่าเหล่านี้ โดยเฉพาะการควบคุมองค์ประกอบที่ตกแต่งอาคารเก่า ที่ทำให้คุณค่าของอาคารลดความสำคัญลง

4) ชุมทาง เป็นองค์ประกอบทางภูมิทัศน์ที่กระจายตัวไปตามพื้นที่เทศบาลตำบลขุนยวม ชุมทางที่สำคัญของเมืองขุนยวม ที่เป็นสถานที่ประกอบกิจกรรมที่สำคัญของชุมชน คือ วัดที่เป็นศูนย์กลางของแต่ละป๊อกประกอบกิจกรรมทางศาสนา สนามกีฬาเทศบาลเป็นสถานที่ประกอบกิจกรรมต่างๆ ของท้องถิ่น และตลาดขุนยวม นอกจากนี้ยังมีสถานที่ที่เป็นสถานที่ที่เป็นจุดเชื่อมต่อของการเดินทางได้แก่ สถานีขนส่งขุนยวม ซึ่งพื้นที่เหล่านี้เป็นพื้นที่สาธารณะ ที่เทศบาลตำบลขุนยวมได้มีการนำมาสร้างกิจกรรมของชุมชนในการพัฒนาพื้นที่สาธารณะเหล่านี้ โดยผ่านโครงการ เมืองน่าอยู่ เริ่มในปี พ.ศ. 2552 ที่มุ่งเน้นกิจกรรมสร้างความสามัคคีในชุมชน จัดการประกวดชุมชนน่าอยู่ โดยแต่งตั้งคณะกรรมการให้คะแนนการพัฒนาชุมชน การดำเนินโครงการเมืองน่าอยู่ ทำให้ประชาชนตื่นตัวที่จะร่วมกันพัฒนาชุมชนของตนเอง เป็นจุดเริ่มต้นของการกระตุ้นให้ประชาชนได้ร่วมมือกันพัฒนาชุมชน และค่อยๆ สร้างความเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิดเมืองน่าอยู่ให้แก่ประชาชน

5) จุดหมายตา เป็นองค์ประกอบทางภูมิทัศน์ที่กระจายตัวไปตามพื้นที่เทศบาลตำบลขุนยวม โดยเฉพาะบนเส้นทางหลักที่เป็นสถานที่สำคัญของเมือง (ภาพที่ 4.5) พื้นที่ที่เป็นสถานที่สำคัญเหล่านี้ ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่สาธารณะที่ครอบครองโดยหน่วยงานของรัฐ ซึ่งลักษณะของอาคารมีลักษณะเป็นอาคารสมัยใหม่ เพื่อให้มีประโยชน์ใช้สอยของอาคาร ตามสภาวะปัจจุบัน อย่างไรก็ตามสถานที่เหล่านี้มีความพยายามที่จะทำการปรับปรุงสภาพแวดล้อมของอาคารให้มีความกลมกลืนกับความเป็นพื้นถิ่นของเมือง แต่ไม่มีแนวทางในการยึดปฏิบัติในการปรับปรุงสภาพแวดล้อมของอาคารนั้นๆ ทำให้การพัฒนามีรูปแบบที่หลากหลายแตกต่างกันไป

นอกจากการดำเนินการของเมืองเกี่ยวกับองค์ประกอบทางจินตภาพของเมืองแล้ว ยังมีองค์ประกอบย่อยอื่นๆ ที่มีผลกระทบต่อภูมิทัศน์เมือง ที่เมืองขุนยวม ควรมีมาตรการในการควบคุม ได้แก่ สิ่งประดิษฐ์ต่างๆ ที่กระจายอยู่ตามแนวดถนน การตกแต่งอาคาร เช่น ป้ายต่าง ฝาใบ แผงกันแดดชั่วคราว สิ่งก่อสร้างชั่วคราว เป็นต้น สิ่งต่างๆ เหล่านี้เมื่อปรากฏเป็นจำนวนมาก ทำให้เกิดผลกระทบต่อทัศนียภาพ ที่เป็นเอกลักษณ์ทางภูมิทัศน์เมือง

5.2 สรุป และข้อเสนอแนะ

ในส่วนนี้เป็นเนื้อหาที่แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ประกอบด้วย 5.2.1 สรุปผลการศึกษา และ 5.2.2 ข้อเสนอแนะ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

5.2.1 สรุปผลการศึกษา

การศึกษาเพื่อหาแนวทางในการปรับปรุงภูมิทัศน์เมือง ในเขตเทศบาลตำบลขุนยวม นี้ ผู้วิจัยได้ศึกษา โดยนำแนวคิดจินตภาพเมืองของเควิน ลินซ์ และ แนวคิดภูมิทัศน์เมืองของกอร์ดอน คูลเลน มาเป็นแนวคิดหลักในการศึกษา โดยผู้วิจัยได้ทำการสำรวจพื้นที่ศึกษา เพื่อศึกษาถึงองค์ประกอบทางจินตภาพเมืองพบว่าองค์ประกอบทางจินตภาพที่เป็นเอกลักษณ์ของเมืองขุนยวม ได้แก่ ทางหลวงหมายเลข 108 ที่เป็นเส้นทางแกนหลักของเมือง เป็นการเคลื่อนที่ที่ผ่านย่านการค้าที่หนาแน่น ประกอบไปด้วย กลุ่มอาคารไม้เก่าแก่จำนวนหลายหลังจนกลายเป็นย่านการค้าที่สำคัญของเมือง เป็นภูมิทัศน์ที่เป็นจุดเด่นของเมือง และสามารถรับรู้องค์ประกอบทางภูมิทัศน์ที่เป็นขอบของเมืองที่เป็นพื้นที่นาขนาดใหญ่ต่อเนื่องไปกับแนวแม่น้ำ สิ้นสุดที่แนวเทือกเขา ซึ่งองค์ประกอบทางจินตภาพที่เป็นเอกลักษณ์ของเมืองขุนยวมนี้เป็นองค์ประกอบที่ทำให้เกิดจินตภาพของเมืองขุนยวม แก่ผู้พบเห็น

เนื่องจากพื้นที่เทศบาลตำบลขุนยวม เป็นพื้นที่ที่มีขนาดใหญ่ ดังนั้นในการวิจัยจึงจำเป็นต้องคัดเลือกพื้นที่ต้นแบบเพื่อเป็นพื้นที่ที่จะนำเสนอแนวทางในการปรับปรุงภูมิทัศน์เมืองขุนยวม โดยนำองค์ประกอบทางจินตภาพที่เป็นเอกลักษณ์ของเมือง และตัวอย่างการคัดเลือกพื้นที่เฉพาะของงานวิจัยการสร้างภูมิทัศน์เมืองนารา มาเป็นเกณฑ์ในการคัดเลือกพื้นที่ต้นแบบ ได้พื้นที่ต้นแบบที่แบ่งออกเป็น 2 พื้นที่ ได้แก่ พื้นที่ภูมิทัศน์เมืองบนเส้นทางหลักที่มีลักษณะเป็นชุมชนที่รายล้อมไปด้วยทัศนียภาพทางธรรมชาติ (พื้นที่ธรรมชาติ) และพื้นที่ภูมิทัศน์เมืองบนเส้นทางหลักที่มีลักษณะเป็นชุมชนเมืองย่านการค้า (พื้นที่ชุมชนเมือง)

พื้นที่ต้นแบบทั้งสองเป็นพื้นที่ที่อยู่บนเส้นทางหลักของเมืองในช่วงถนนที่มีสภาพแวดล้อมที่แตกต่างกัน รูปแบบของการเคลื่อนที่ผ่านพื้นที่ต้นแบบทั้งสองเป็นรูปแบบของการเคลื่อนที่ที่มาจากทางทิศใต้ของเมืองขึ้นไปทางทิศเหนือ ซึ่งเป็นรูปแบบการเคลื่อนที่ที่สามารถรับรู้ภูมิทัศน์เมืองจากผู้พบเห็นทั่วไป ที่เดินทางเพื่อเข้าไปสู่ตัวจังหวัดแม่ฮ่องสอน ผู้วิจัยได้นำแนวคิดทางภูมิทัศน์เมืองของ กอร์ดอน คูลเลน มาทำการวิเคราะห์เกี่ยวกับรูปแบบการเคลื่อนที่ที่ผ่านพื้นที่ต้นแบบ ซึ่งในแต่ละช่วงถนนของพื้นที่ต้นแบบเกิดลำดับของการเปลี่ยนแปลงการรับรู้ทางภูมิทัศน์ ที่มีลักษณะทางภูมิทัศน์ที่ทำให้เกิดความรู้สึกที่แตกต่างกัน

พื้นที่ภูมิทัศน์เมืองบนเส้นทางหลักที่มีลักษณะเป็นชุมชนที่รายล้อมไปด้วยทัศนียภาพทางธรรมชาติ (พื้นที่ธรรมชาติ) เกิดลำดับของการเปลี่ยนทางการรับรู้ทางภูมิทัศน์ 4 ช่วง (ภาพที่ 4.22) และพื้นที่ภูมิทัศน์เมืองบนเส้นทางหลักที่มีลักษณะเป็นชุมชนเมืองย่านการค้า (พื้นที่ชุมชนเมือง) เกิดลำดับของการเปลี่ยนแปลงทางการรับรู้ทางภูมิทัศน์ 2 ช่วง (ภาพที่ 4.22) ซึ่งลำดับของการรับรู้ทางภูมิทัศน์แต่ละช่วงของพื้นที่ต้นแบบ มีองค์ประกอบทางกายภาพภายในที่แตกต่างกัน

ดังนั้นแนวทางในการปรับปรุงภูมิทัศน์เมืองขุนยวม โดยนำแนวคิดทางภูมิทัศน์มาใช้ ได้แก่ การปรับปรุงภูมิทัศน์ในภาพรวมที่รักษาความเป็นเอกลักษณ์ทางภูมิทัศน์เมืองขุนยวมเป็นหลัก คือ ภูมิทัศน์ของเมืองที่มีทางหลวงหมายเลข 108 เป็นเส้นทางหลัก ที่สามารถรับรู้ทัศนียภาพทางธรรมชาติภายนอกได้แก่ พื้นที่นา แนวแม่น้ำยวม แนวเทือกเขา และเป็นเส้นทางที่ผ่านย่านการค้าที่เป็นกลุ่มของอาคารเก่าแก่ของเมือง

การปรับปรุงภูมิทัศน์ในภาพรวมที่เป็นเอกลักษณ์ของเมืองนั้น ยังไม่เพียงพอ ดังนั้นจำเป็นต้องทำการปรับปรุงภูมิทัศน์ในระดับที่เล็กลง เพื่อที่จะได้ส่งเสริมเอกลักษณ์ของภูมิทัศน์ในภาพรวม โดยการปรับปรุงภูมิทัศน์ในแต่

ละช่วงถนนที่แสดงถึงลำดับของการรับรู้ของเมือง ซึ่งมีแนวทางในการปรับปรุงภูมิทัศน์ในแต่ละช่วงถนนของพื้นที่ต้นแบบ คือ การปรับปรุงภูมิทัศน์โดยการปรับปรุงองค์ประกอบทางกายภาพที่มีอยู่ในแต่ละช่วงถนนของพื้นที่ต้นแบบ ที่สัมพันธ์กับเอกลักษณ์ทางภูมิทัศน์ของเมืองขุนยวม

อย่างไรก็ตามการปรับปรุงภูมิทัศน์เมืองขุนยวมจำเป็นที่จะต้องดำเนินไปตามโครงสร้างการดำเนินงานของเมืองปัจจุบัน โครงสร้างการดำเนินงานของเมืองที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงภูมิทัศน์ประกอบด้วยการทำงานที่สำคัญ 2 ส่วน คือ โครงการพัฒนาตามนโยบายของเมือง และมาตรการการควบคุมสภาพแวดล้อมของเมือง ส่วนแรกเกี่ยวกับโครงการพัฒนาตามนโยบายของเมือง ซึ่งจะเกี่ยวกับพื้นที่ที่เป็นสาธารณะของเมือง มีปัญหาทางด้านการพัฒนา คือ โครงการพัฒนาบางโครงการที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมของชุมชน สร้างความขัดแย้งภายในชุมชน เนื่องจากการขาดความเข้าใจเกี่ยวกับรายละเอียดของโครงการพัฒนา ส่วนที่สองเกี่ยวกับมาตรการควบคุมสภาพแวดล้อมของเมือง ปัจจุบันมาตรการควบคุมสภาพแวดล้อมของเมืองมีการใช้กฎหมายควบคุมอาคารภายในพื้นที่เทศบาลเท่านั้นซึ่ง กฎหมายควบคุมนี้ไม่ได้เป็นกฎหมายที่ใช้เฉพาะเมืองขุนยวมเท่านั้น ซึ่งไม่เพียงพอต่อการควบคุมเพื่อที่จะรักษาเอกลักษณ์ทางภูมิทัศน์ของเมืองขุนยวม ดังนั้น เมืองขุนยวมควรมีมาตรการในการควบคุมสภาพแวดล้อม ในการรักษาเอกลักษณ์ทางภูมิทัศน์ของเมืองขุนยวมไม่ให้เสื่อมสลายไป ดังนั้นการปรับปรุงภูมิทัศน์เมืองขุนยวม ควรจะเป็นแนวทางในการปรับปรุงที่รักษาเอกลักษณ์ทางภูมิทัศน์เมืองขุนยวม

5.2.2 ข้อเสนอแนะ

5.2.2.1 แนวทางการปรับปรุงภูมิทัศน์เมือง ในเขตเทศบาลตำบลขุนยวม

ภูมิทัศน์ที่เป็นเอกลักษณ์ของเมืองขุนยวม คือ ภูมิทัศน์ที่เกิดขึ้นตามเส้นทาง ทางหลวงหมายเลข 108 ที่เป็นแกนหลักของเมือง เป็นการเคลื่อนที่ตามเส้นทางหลักที่สามารถรับรู้องค์ประกอบทางภูมิทัศน์ที่เป็นขอบของเมืองที่เป็นพื้นที่นาขนาดใหญ่ต่อเนื่องไปกับแนวแม่น้ำ สิ้นสุดที่แนวเทือกเขา และผ่านย่านการค้าที่หนาแน่น ที่ประกอบไปด้วยกลุ่มอาคารไม้เก่าแก่จำนวนหลายหลังจนกลายเป็นย่านการค้าที่สำคัญของเมือง เป็นภูมิทัศน์ที่เป็นจุดเด่นของเมือง ดังนั้นในการปรับปรุงภูมิทัศน์ โดยภาพรวมของเมืองขุนยวม ในการดำเนินการก่อสร้างและการพัฒนาแต่ละเรื่องนั้น การแสดงความคิดสร้างสรรค์ของผู้สร้างแต่ละรายเป็นสิ่งที่สำคัญ แต่สิ่งที่จำเป็น คือการให้มีส่วนร่วมกันปรับปรุงภูมิทัศน์ของเมืองโดยภาพรวมภายใต้เงื่อนไขที่ควรให้ความสำคัญ ดังนี้

พื้นที่นาของเมือง เป็นพื้นที่มีภาคเอกชนเป็นเจ้าของ ต้องได้รับการควบคุมการใช้ที่ดินเพื่อให้ใช้เป็นพื้นที่เกษตรกรรมด้วยการกำหนดเป็นเขตพื้นที่เกษตรกรรม โดยใช้มาตรการทางด้านผังเมืองเป็นตัวกำหนดการใช้ที่ดิน

พื้นที่แนวแม่น้ำยวม เป็นพื้นที่สาธารณะของเมืองที่มีความสำคัญเป็นแหล่งน้ำทางด้านการเกษตร จำเป็นที่จะลดการส่งผลกระทบต่อภูมิทัศน์โดยมีมาตรการควบคุมสิ่งก่อสร้างบริเวณใกล้เคียงกับแนวแม่น้ำยวม

การก่อสร้าง และการพัฒนาต้องไม่บดบังทัศนียภาพและฉากหลังของแหล่งภูมิทัศน์ เช่น ทัศนียภาพพื้นที่ธรรมชาติแนวเทือกเขาที่สวยงาม และจำเป็นที่จะต้องลดผลกระทบต่อภูมิทัศน์ โดยการปรับรูปแบบอาคารสูง และสิ่งปลูกสร้างไม่ให้สูงกว่าระดับอาคารทั่วไปในพื้นที่(ไม่เกิน 3 ชั้น) ทั้งนี้เพื่อไม่ให้ทัศนียภาพ และทิวทัศน์อันเป็นที่ประทับใจของประชาชนสูญหายไปเนื่องจากสิ่งก่อสร้างสูงๆ

หลีกเลี่ยงความไม่กลมกลืนกัน ของขนาด การออกแบบ และสี ความไม่กลมกลืนของขนาด การออกแบบ และสีที่ส่งผลถึงบริเวณโดยรอบ เช่น ภูมิทัศน์ส่วนที่เห็นได้ชัดจากพื้นที่ติดกัน ซึ่งเป็นสาเหตุสำคัญอันเป็นอุปสรรคต่อภูมิทัศน์ของเมือง

การจัดภูมิทัศน์ส่วนที่ติดกับพื้นที่สาธารณะ เช่น ถนน ลานกว้างต้องดูแลรักษาให้อยู่ในสภาพที่ดี ภูมิทัศน์สำหรับคนเดินเท่านั้น ขึ้นอยู่กับการออกแบบบริเวณที่ส่วนบุคคลด้านติดถนน ส่วนของสิ่งก่อสร้างทรงเตี้ย รั่ว เสารั่ว ส่วนหน้าของอาคาร ลานจอดรถ เป็นต้น ซึ่งจำเป็นต้องให้ผู้ถือกรรมสิทธิ์ในพื้นที่ดำเนินการสร้างภูมิทัศน์ตามลักษณะพิเศษของพื้นที่ โดยถือว่าพื้นที่ส่วนนี้มีลักษณะเป็นพื้นที่กึ่งสาธารณะ

ดังที่ได้อธิบายมาเป็นแนวทางที่ควรคำนึงในการปรับปรุงภูมิทัศน์โดยภาพรวมของเมือง ลำดับต่อไปเป็นเสนอแนวทางในการปรับปรุงภูมิทัศน์เมืองขุนยวมในพื้นที่ต้นแบบ โดยการนำองค์ประกอบทางภูมิทัศน์ภายใน มีเนื้อหา ดังนี้

(1). พื้นที่ภูมิทัศน์เมืองบนเส้นทางหลักที่มีลักษณะเป็นชุมชนที่รายล้อมไปด้วยทัศนียภาพทางธรรมชาติ ประกอบด้วยพื้นที่ที่มีลำดับทางภูมิทัศน์ 4 ช่วง ได้แก่

(1.1) ช่วงที่ 1 (พื้นที่ A1 ภาพที่ 4.23) พื้นที่ที่มีบรรยากาศธรรมชาติ

ทำการอนุรักษ์ภูมิทัศน์ธรรมชาติ เช่น พื้นที่ป่าไม้, พื้นที่นา แม่น้ำยวม และแนวเทือกเขา นอกจากนี้ปรับปรุงภูมิทัศน์โดยใช้องค์ประกอบทางภูมิทัศน์ในพื้นที่ ดังนี้ (ตาราง 5.1)

ตารางที่ 5.1 แนวทางในการปรับปรุงภูมิทัศน์ ในพื้นที่ภูมิทัศน์เมืองบนเส้นทางหลักที่มีลักษณะเป็นชุมชนที่รายล้อมไปด้วยทัศนียภาพทางธรรมชาติ ช่วงที่ 1

องค์ประกอบภูมิทัศน์ในพื้นที่	แนวทางการปรับปรุงภูมิทัศน์ในแต่ละองค์ประกอบภูมิทัศน์
แนวเทือกเขา	ดำเนินการ ปรับปรุงภูมิทัศน์ โดยมีมาตรการควบคุมผลกระทบที่จะเกิดขึ้นกับทัศนียภาพ มีความกลมกลืนกับบรรยากาศ
แม่น้ำยวม	ปรับปรุงแนวแม่น้ำยวม กำหนดมาตรการควบคุมการใช้พื้นที่ริมฝั่งแม่น้ำ ที่จะก่อให้เกิดผลกระทบต่อภูมิทัศน์
พื้นที่ป่าไม้	ปรับปรุงพื้นที่ป่าไม้ที่รกร้าง ให้เป็นสถานที่ที่ร่มรื่น สวยงาม โดยการกำหนดเป็นโครงการพัฒนา สร้างความกลมกลืนกับบรรยากาศภายในพื้นที่
พื้นที่นา (นาหูกแดง)	ดำเนินการสร้าง และรักษาสภาพแวดล้อมเชิงเกษตร เพื่อรักษาภูมิทัศน์ชนบทที่สวยงาม การเปลี่ยนแปลงรูปร่างลักษณะที่ดิน หรือการดำเนินการสร้างในพื้นที่เกษตรกรรม ให้คำนึงถึงการออกแบบที่ไม่สะดุดตา และควรมีมาตรการป้องกันการเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดิน ควบคุมการใช้ที่ดินโดยกฎหมายผังเมือง
สวนเฉลิมพระเกียรติ	ปรับปรุงพื้นที่สวนสาธารณะให้เป็นเอกภาพกับภูมิทัศน์ธรรมชาติโดยรอบ ซึ่งประชาชนสามารถพักผ่อนหย่อนใจได้ การก่อสร้างต่างๆ ในพื้นที่ควรมุ่งถึงสภาพแวดล้อมธรรมชาติโดยรอบ โดยกำหนดโครงการพัฒนา สร้างกิจกรรมให้เกิดภายในพื้นที่
ทางน้ำชลประทาน	ปรับปรุงทางน้ำสาธารณะให้มีความกลมกลืนกับสภาพแวดล้อม มีพื้นที่ทางเดินขนานกับทางน้ำ เพื่อความเป็นระเบียบเรียบร้อย โดยกำหนดเป็นโครงการพัฒนา

(1.2) ช่วงที่ 2 (พื้นที่ A2 ภาพที่ 4.23) พื้นที่แหล่งที่อยู่อาศัย และชนบท

ปรับปรุงภูมิทัศน์ให้เป็นสภาพแวดล้อมในการดำรงชีวิต และแหล่งที่อยู่อาศัย ที่กลมกลืนกับภูมิทัศน์ที่เป็นธรรมชาติ ป้องกันการดำเนินการในออกแบบขนาด และรูปแบบที่จะมีผลกระทบต่อสภาพแวดล้อม

ตารางที่ 5.2 แนวทางในการปรับปรุงภูมิทัศน์ ในพื้นที่ภูมิทัศน์เมืองบนเส้นทางหลักที่มีลักษณะเป็นชุมชนที่รายล้อมไปด้วยทัศนียภาพทางธรรมชาติ ช่วงที่ 2

องค์ประกอบภูมิทัศน์ในพื้นที่	แนวทางการปรับปรุงภูมิทัศน์ในแต่ละองค์ประกอบภูมิทัศน์
แนวเทือกเขา	ดำเนินการ ปรับปรุงภูมิทัศน์ โดยมีมาตรการควบคุมผลกระทบที่จะเกิดขึ้นกับทัศนียภาพ มีความกลมกลืนกับบรรยากาศ
แม่น้ำยวม	ปรับปรุงแนวแม่น้ำยวม กำหนดมาตรการควบคุมการใช้พื้นที่ริมฝั่งแม่น้ำ ที่จะก่อให้เกิดผลกระทบต่อภูมิทัศน์
พื้นที่นา (นาหิកແດງ)	ดำเนินการสร้าง และรักษาสภาพแวดล้อมเชิงเกษตร เพื่อรักษาภูมิทัศน์ชนบทที่สวยงาม การเปลี่ยนแปลงรูปร่างลักษณะที่ดิน หรือการดำเนินการสร้างในพื้นที่เกษตรกรรม ให้คำนึงถึงการออกแบบที่ไม่สะดุดตา และควรมีมาตรการป้องกันการเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดิน ควบคุมการใช้ที่โดยกฎหมายผังเมือง
เขตเมืองทั่วไป	สามารถเป็นที่ตั้งของสิ่งก่อสร้างได้หลากหลายวัตถุประสงค์ทั้งในการอยู่อาศัย การพาณิชย์ และการอุตสาหกรรม แต่จำเป็นต้องสร้างภูมิทัศน์ที่เข้ากับลักษณะของพื้นที่ โดยมีมาตรการในการกำหนดอัตราส่วนของการใช้พื้นที่อาคารต่อการใช้ที่ดิน กำหนดความสูงของอาคารบริเวณนี้ เพื่อสามารถมองเห็นทัศนียภาพทางธรรมชาติได้

(1.3) ช่วงที่ 3 (พื้นที่ A3 ภาพที่ 4.23) พื้นที่ที่มีทัศนียภาพทางธรรมชาติภายในเชื่อมต่อกับภายนอก

เป็นสถานที่ตั้งของชุมชน มีกลุ่มของร้านค้า ซึ่งมีความเป็นไปได้สูงที่จะขยายตัวเป็นย่านการค้าของพื้นที่ปอกระโทธาราม ทำให้เกิดอาคารหนาแน่นเกาะตัวริมถนน การดำเนินการทางด้านการค้าเกิดผลกระทบต่อการสัญจรทางถนน ควรทำการปรับปรุงพื้นที่สำหรับบาทวิถี เพื่อให้ผู้ใช้จักรยาน และผู้เดินเท้าสัญจรได้ง่ายขึ้น

ตารางที่ 5.3 แนวทางในการปรับปรุงภูมิทัศน์ ในพื้นที่ภูมิทัศน์เมืองบนเส้นทางหลักที่มีลักษณะเป็นชุมชนที่รายล้อมไปด้วยทัศนียภาพทางธรรมชาติ ช่วงที่ 3

องค์ประกอบภูมิทัศน์ในพื้นที่	แนวทางการปรับปรุงภูมิทัศน์ในแต่ละองค์ประกอบภูมิทัศน์
การบริการ และการพาณิชย์ บริเวณเลียบริมถนน	- สำหรับป้ายโฆษณาภายนอกอาคาร และสิ่งก่อสร้างบริเวณเลียบริมถนน ควรคำนึงถึงภูมิทัศน์ที่เป็นเอกลักษณ์ของเมือง ทำให้สีสันทัด และรูปทรงกลมกลืนกับบริเวณโดยรอบ - จัดพื้นที่ริมถนนที่ร่มรื่นด้วยต้นไม้ โดยเฉพาะในบริเวณเลียบริมถนนสายหลักซึ่งการจัดวางสิ่งของริมถนนมีการรูกล้ำเข้ามาภายในถนน ดังนั้นควรสร้างสภาพแวดล้อมถนนที่ให้ความรู้สึกสบาย และปลอดภัยสำหรับผู้ใช้ และผู้เดินเท้า
บริเวณรอบวัดโพธาราม	สำหรับแหล่งที่อยู่อาศัยที่อยู่รอบๆ บริเวณวัด ทำการสร้างภูมิทัศน์อันสงบในพื้นที่โดยการปลูกต้นไม้ในบริเวณรอบๆ และปรับปรุงพื้นที่ภูมิทัศน์จากถนน

(1.4) ช่วงที่ 4 (พื้นที่ A4 ภาพที่ 4.23) พื้นที่เขตชุมชน

เป็นพื้นที่ช่วงถนนที่ระยะทางไม่ยาวมากนักริมฝั่งถนนทั้งสองฝั่งเป็นภูมิทัศน์ที่เป็นธรรมชาติ บรรยากาศภายใน และภายนอกเป็นธรรมชาติ ทำการปรับปรุงภูมิทัศน์ให้บรรยากาศทั้งสองฝั่งให้มีความเชื่อมต่อเนื่องที่สัมพันธ์เนื่องจากเป็นพื้นที่ที่เป็นทางน้ำที่ไหลสู่พื้นที่นา โดยมีถนนเส้นหลักกั้นไว้

ตารางที่ 5.4 แนวทางในการปรับปรุงภูมิทัศน์ในพื้นที่ภูมิทัศน์เมืองบนเส้นทางหลักที่มีลักษณะเป็นชุมชนที่รายล้อมไปด้วยทัศนียภาพทางธรรมชาติ ช่วงที่ 4

องค์ประกอบภูมิทัศน์ในพื้นที่	แนวทางการปรับปรุงภูมิทัศน์ในแต่ละองค์ประกอบภูมิทัศน์
เส้นทางน้ำที่เป็นพื้นที่ป่าไม้	รักษาสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ สร้างภูมิทัศน์ที่เป็นเอกภาพกับพื้นที่สวนสาธารณะ หนองน้ำวัดโพธาราม พื้นที่ที่สามารถพัฒนาให้เป็นเส้นทางศึกษาธรรมชาติได้ โดยการจัดตั้งโครงการพัฒนาพื้นที่
สวนสาธารณะ หนองน้ำวัดโพธาราม	ปรับปรุงภูมิทัศน์ธรรมชาติโดยรอบซึ่งประชาชนสามารถพักผ่อนหย่อนใจ ทำกิจกรรมของชุมชน โดยการทำหนดกิจกรรมให้ชุมชนได้ร่วมกันดูแลรักษา ใช้ประโยชน์จากพื้นที่ธรรมชาติที่มีอยู่
พื้นที่บริเวณเลียยถนน	จัดพื้นที่ริมถนนที่ร่มรื่นไปด้วยต้นไม้ ปรับปรุงสวนที่มีอยู่ เนื่องจากช่วงถนนมีความลาดชัน และเป็นทางโค้ง ควรสร้างสภาพแวดล้อมถนนให้รู้สึกสบาย ปลอดภัยสำหรับผู้ใช้ และผู้เดินเท้า
เขตเมืองทั่วไป	สามารถเป็นที่ตั้งของสิ่งก่อสร้างได้หลากหลาย ในส่วนของถนนสายย่อยจากถนนเส้นหลัก จำเป็นต้องสร้างภูมิทัศน์ของสิ่งก่อสร้างให้เข้ากับลักษณะของพื้นที่ มีมาตรการควบคุมสิ่งก่อสร้างที่จะมีผลกระทบต่อภูมิทัศน์ธรรมชาติ

(2). พื้นที่ภูมิทัศน์เมืองบนเส้นทางหลักที่มีลักษณะเป็นชุมชนเมืองย่านการค้า

ภาพรวมของพื้นที่ เป็นกลุ่มอาคารที่เก่าแก่ของเมือง เป็นชุมชนเมืองที่เรียงตัวกันอย่างหนาแน่น มีแนวโน้มของการพัฒนาพื้นที่เป็นย่านการค้า ประกอบด้วยพื้นที่ที่มีลำดับทางภูมิทัศน์ 2 ช่วง ได้แก่

(2.1) ช่วงที่ 1 (พื้นที่ B1 ภาพที่ 4.23) พื้นที่แหล่งที่อยู่อาศัย และแหล่งการพาณิชย์

เป็นพื้นที่ที่เป็นที่ตั้งของอาคารที่พักอาศัย การบริการ และการพาณิชย์ขนาดเล็ก อาคารส่วนใหญ่เป็นอาคารพื้นถิ่น บางส่วนมีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการใช้งาน โดยการดัดแปลงจากอาคารพื้นถิ่นเดิม

ตารางที่ 5.5 แนวทางในการปรับปรุงภูมิทัศน์ พื้นที่ภูมิทัศน์เมืองบนเส้นทางหลักที่มีลักษณะเป็นชุมชนเมืองย่านการค้า ช่วงที่ 1

องค์ประกอบภูมิทัศน์ในพื้นที่	แนวทางการปรับปรุงภูมิทัศน์ในแต่ละองค์ประกอบภูมิทัศน์
ชุมชนพื้นถิ่น ที่ประกอบด้วยอาคารพักอาศัยที่เป็นอาคารไม้เก่าแก่	ทำการอนุรักษ์ภูมิทัศน์หมู่บ้านพื้นดินดั้งเดิม อาคารไม้ อาคารพื้นถิ่นที่มีอยู่จำนวนมาก จึงต้องทำการรักษารูปลักษณ์อันสวยงามของอาคารไว้ เช่น การสร้างแนวรั้วด้วยวัสดุพื้นถิ่นหรือเทียบเท่า แนวรั้วต้นไม้ เพื่อสร้างมุมมองที่ดีเข้าสู่ตัวบ้านพื้นถิ่น
การบริการ และการพาณิชย์บริเวณเลียบบถนน	เนื่องจากอาคารพื้นถิ่นบางส่วนถูกดัดแปลง เพื่อการพาณิชย์ ทำให้รูปแบบของอาคารเปลี่ยนแปลงไป แต่ยังคงเห็นเค้าโครงของรูปแบบอาคารเดิมบ้าง ดังนั้นควรส่งเสริมการตกแต่งอาคารให้ยังสามารถเห็นเค้าโครงอาคารเดิม ป้ายโฆษณาภายนอกอาคาร และสิ่งก่อสร้างขนาดเล็กบริเวณเลียบบถนน ทำให้สีสันทนและรูปทรงกลมกลืนกับบริเวณโดยรอบ จัดพื้นที่ริมถนนที่ร่มรื่นไปด้วยต้นไม้ โดยเฉพาะบริเวณเลียบบถนน สร้างสภาพแวดล้อมของถนนให้เกิดความรู้สึกสบาย และปลอดภัยสำหรับผู้ใช้ ผู้เดินเท้า
ศาลเจ้าอำเภอบุญวม	ปรับปรุงพื้นที่ให้มีภูมิทัศน์ให้มีความเป็นพื้นถิ่น มีความเป็นธรรมชาติในตัว เนื่องจากพื้นที่เป็นบริเวณที่มีต้นไม้ใหญ่ สร้างภูมิทัศน์ที่ประชาชนสามารถเข้าไปสักการบูชา เกิดความเป็นสิริมงคลแก่ผู้มาเยือน
เขตเมืองทั่วไป	สามารถเป็นที่ตั้งของสิ่งก่อสร้างได้หลากหลายวัตถุประสงค์ จำเป็นต้องมีมาตรการควบคุมการใช้ที่ดิน สร้างภูมิทัศน์ของสิ่งก่อสร้างที่เข้ากับลักษณะของพื้นที่ สภาพแวดล้อม คำนึงถึง ชุมชนพื้นถิ่น อาคารพื้นถิ่นที่มีอยู่ แหล่งที่อยู่อาศัยที่หันหน้าสู่ถนน ทำการสร้างภูมิทัศน์อันสงบในพื้นที่ โดยการปลูกต้นไม้ในบริเวณรอบๆ และปรับปรุงพื้นที่ภูมิทัศน์จากถนน
พื้นที่บริเวณเลียบบถนน	พื้นที่ที่เป็นรอยต่อระหว่าง ทางเท้าเลียบบถนนกับแนวรั้วของที่อยู่อาศัย ทำการสร้างภูมิทัศน์โดยการปลูกแนวต้นไม้ สร้างความกลมกลืนที่ต่อเนื่องกัน
ทางแยกสู่ถนนสายย่อย	ทางที่จะนำไปสู่ ย่านชุมชนที่สำคัญของเมือง สถานที่สำคัญของเมือง สร้างป้ายสัญลักษณ์นำไปสู่สถานที่สำคัญ โดยมีสีสันทน รูปทรง ที่กลมกลืนกับบริเวณโดยรอบ

(2.2) ช่วงที่ 2 (พื้นที่ B2 ภาพที่ 4.23) พื้นที่แหล่งบริการ และการค้า

เป็นพื้นที่ที่ประกอบด้วยอาคารไม้พื้นดินจำนวนมากที่มีประโยชน์ใช้สอยของอาคารในเชิงพาณิชย์ กลุ่มอาคารมีการเรียงตัวกันอย่างหนาแน่น อาคารตั้งอยู่ชิดกัน ทำให้พื้นที่ด้านหน้าอาคารส่วนใหญ่ติดกับถนน ด้วยความที่เป็นย่านการค้าทำให้มีการใช้สอยพื้นที่ริมถนน ทำให้พื้นที่เลียบฝั่งถนนแออัด การเดินทางสัญจรของรถยนต์ไม่สะดวกเนื่องจากสภาพของถนนคับแคบ แนวโน้มการขายตัวของถนนค่อนข้างยาก เนื่องจากการขายตัวของถนนอาจทำให้มีผลกระทบต่ออาคารเก่าแก่ อาจมีความจำเป็นที่จะต้องปรับปรุงด้วยวิธีการวางระบบเดินสายไฟฟ้าให้เดินใต้ดิน ดังเช่นเมืองที่อนุรักษ์อาคารเก่าริมฝั่งถนนที่ไม่สามารถขยายถนนได้ เช่น เมืองเก่าจังหวัดน่าน เป็นต้น

ตารางที่ 5.6 แนวทางในการปรับปรุงภูมิทัศน์ พื้นที่ภูมิทัศน์เมืองบนเส้นทางหลักที่มีลักษณะเป็นชุมชนเมืองย่านการค้า ช่วงที่ 2

องค์ประกอบภูมิทัศน์ในพื้นที่	แนวทางการปรับปรุงภูมิทัศน์ในแต่ละองค์ประกอบภูมิทัศน์
กลุ่มอาคารไม้พื้นดิน ที่ทำการค้าขาย	ทำการอนุรักษ์ รูปแบบของอาคารดั้งเดิม อาคารเก่าที่ต่อเติม หรือดัดแปลง ให้มีความกลมกลืนกับสภาพเดิม เพื่อรักษาภูมิทัศน์ที่เป็นแนวกลุ่มอาคารไม้พื้นดิน ปรับปรุงภูมิทัศน์ด้านหน้าอาคาร สามารถมองเห็นความโดดเด่นของอาคารไม้เก่าริมถนนอย่างชัดเจน
การบริการ และการพาณิชย์บริเวณเลียบถนน	สำหรับป้ายโฆษณา ผ้าใบโฆษณา ภายนอกอาคาร และสิ่งก่อสร้างบริเวณเลียบถนน ให้คำนึงถึงภูมิทัศน์ของกลุ่มอาคารเก่าพื้นถิ่น ทำให้สีสັນ และรูปทรงกลมกลืนกับบริเวณโดยรอบ จัดพื้นที่ริมถนนที่ร่มรื่นไปด้วยต้นไม้ โดยเฉพาะในบริเวณเลียบถนน ซึ่งถูกรุกล้ำจากร้านค้าริมฝั่งถนน ดังนั้นควรสร้างสภาพแวดล้อมถนนให้รู้สึกสบาย และปลอดภัยสำหรับผู้ใช้ และผู้เดินเท้า ปรับเปลี่ยนให้เป็นสีเขียวด้วยต้นไม้ริมถนนและบริเวณถนนเลียบพื้นที่
เขตเมืองทั่วไป	สามารถเป็นทำเลที่ตั้งของสิ่งก่อสร้างได้หลากหลายวัตถุประสงค์ โดยเฉพาะการพาณิชย์ จำเป็นต้องสร้างภูมิทัศน์ที่เข้ากับลักษณะของพื้นที่ ให้คำนึงถึงการสร้างภูมิทัศน์ในส่วนที่ติดกับอาคารที่เก่าแก่ของพื้นที่
ทางแยกสู่ถนนสายย่อย	เส้นทางย่อยสู่สถานที่สำคัญของเมือง สร้างป้าย สัญลักษณ์นำไปสู่สถานที่สำคัญโดยมีสีสັນ รูปแบบ รูปทรง ที่กลมกลืนกับบริเวณโดยรอบ

5.2.2.2 ข้อเสนอแนะ

การศึกษาภูมิทัศน์เมืองขุนยวมนี้ เป็นการศึกษาเพื่อหาลองค์ประกอบทางกายภาพที่สำคัญของเมือง โดยงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้คัดเลือกพื้นที่ต้นแบบจากรูปแบบของเมืองที่มีทางหลวงหมายเลข 108 เป็นถนนแกนหลักของเมืองที่สามารถรับรู้ถึงองค์ประกอบทางกายภาพส่วนใหญ่ของเมือง ซึ่งจะให้เกิดจินตภาพของเมืองแก่ผู้พบเห็นในเบื้องต้น อย่างไรก็ตามเมืองขุนยวมยังมีองค์ประกอบทางกายภาพของเมืองที่ไม่ได้อยู่บนเส้นทางหลัก ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญ โดยเฉพาะองค์ประกอบทางกายภาพที่เกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์ที่ผู้วิจัยไม่ได้นำมาเป็นประเด็นในการพิจารณาในการนำเสนอแนวทางการปรับปรุงภูมิทัศน์ เนื่องจากงานวิจัยที่เกี่ยวกับองค์ประกอบทางกายภาพทางประวัติศาสตร์ยังอยู่ในช่วงของการศึกษา จากหน่วยงานอื่น ดังนั้นในงานวิจัยต่อควรจะนำประเด็นเกี่ยวกับประวัติศาสตร์มาพิจารณาในการสร้างภูมิทัศน์ของเมืองให้มีความสัมพันธ์กัน

นอกเหนือจากประเด็นทางด้านประวัติศาสตร์ ในงานวิจัยต่อไปควรจะศึกษาความสัมพันธ์ที่เกี่ยวข้องกับภูมิทัศน์โดยรวมของเมือง ในระดับถนนสายต่างๆ ของเมือง เพื่อให้แนวทางในการปรับปรุงภูมิทัศน์มีความสัมพันธ์กันโดยตลอดของเมือง ซึ่งจะทำให้เมืองขุนยวมกลายเป็นเมืองที่สร้างความประทับใจให้แก่ผู้พบเห็น และเป็นเมืองที่มีผู้คนที่ผ่านมา หยุดพัก ทักทายเมือง กลายเป็นเมืองท่องเที่ยวที่สำคัญ โดยมีองค์ประกอบทางภูมิทัศน์เมืองที่เป็นส่วนที่ทำให้เมืองมีความสวยงาม และน่าอยู่ เหมาะที่จะเป็นเมืองท่องเที่ยวต่อไปในอนาคต